

Az előfizetés ára:

1 egész évre 8 fr
 1 fél évre 4 frt
 1 negyed évre 2 frt
 Körjegyzőknek és néptanítóknak
 egész évre 6 frt., fél évre 3 frt
 Egyes szám ára 10 kr.

Előfizethető és egyes lappéldá-
 nyokat venni lehet a kiadóhiva-
 talban. TraubB. és társa, Valentin
 Károly, Böhm M., Luzsovicz L.
 Veidinger N.

üzletében és a fűdohánytőzsben.
A hirdetések ára:
 Mindenkor árjegyzék szerint.
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 80 k.
 Nyilvánterben egy sor . . . 10 kr.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu lap.

Hirdetéseket elfogad: Külföldön
 BareaK J. és Társa Erfurtban
 Haasenstein és Vogler, Steiner A.
 Hamburgban, Daube G. L., Kno'
 Ignác Frankfurtban, Oppelik A.
 Schalek Henrik, Mosse Rudolf
 Bécsben. Magyarországon: Neu
 berger és Braun, Goldberger A.
 V., Lang Lipót, Schwarz Gyula
 Somogyi E. „Első magyar nemzet
 közli irodá”-ja Budapesten, kiadó-
 hivatalunk és Janovszky H. király-
 utedzában levő hirdetések felvétel
 irodája Pécsen.

Megjelen hetenkint kétszer:
 szerdán és szombaton.

Szerkesztőség: Király-utca 20. sz.
 Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Kéziratok
 nem adatnak vissza.

Az országos kiállítás.

Budapest és vele együtt az egész ország e hó 2-ikától kezdve ünnepet ül. Nemzeti ünnep ez, melynél fényesebbet talán, de nagyobb jelentőségűt Magyarország soha nem ünnepelt.

Ezen ünnep a tisztességes munka, a törhetlen szorgalom, a fejlődő ipar, a magyar államiság — a nemzet s az uralkodóház közötti teljes egyetértésnek és a gazdasági nem várt és nem képzelt haladásnak sokat jelentő, a külföldet is csodálatra keltő ünnepe.

Ezen ünnep a Deák, Andrássy és Tiszapolitika pozitív sikereinek fényes ünnepe.

Ezen ünnep Magyarország függetlenségének és önállóságának ünnepe oly értelemben, hogy ezen a törvényekben biztosított függetlenség és önállóság — az egész művelt világ előtt mint oly tényleges attributum demonstráltak, melynek a király, a trónörökös és az egész uralkodóház is legünnepélyesebb alakban is hódolatát kifejezni kész.

Egyszóval az országos kiállítás politikai, sociális és gazdasági szempontból tolla alig kifejezhető jelentőséggel és hatással bír.

Ki nem tudja, hogy Magyarországon nemcsak egyesek, hanem egy egész párt létezik, melynek dogmája azon bizalmatlanságon alapszik, hogy az uralkodóház Magyarországnak nemzeti létérdekei iránt őszinteséggel nem viseltetik.

Ha tehát tekintetbe vesszük első sorban azon pompát és fényt, melyet az uralkodóház maga a kiállítás megnyitása körül kifejtett, ha tekintetbe vesszük, hogy a király Majestásának teljes attributumaival — a külállamok összes képviselőivel jelent meg a megnyitáson, ha tekintetbe vesszük a megnyitáson azon szavait, melyeket a király és a trónörökös mondott és a melyekben nyilvánított őszinte érzelmek a nemzet lelkében és szívében örömteljes viszhangra találtak és ha végül tekintetbe vesszük, hogy az egész megnyitási ünnepély úgy tünt fel, mint a királynak és a trónörökösnek a nemzethez, a nemzetnek pedig a királyhoz és a trónörököshöz való őszinte ragaszkodásának lelkes demonstratiója: akkor ennek egyrészt politikai jelentőségét senki sem vonhatja kétségbe, másrészt könnyen belátható, hogy az a párt, mely a nemzet és az uralkodóház között bizal-

matlanságból indul ki politikai hitvallásának felállításában, önmaga, az uralkodóház és nemzet iránt igaztalan.

De sociális szempontból is fontossággal bír a kiállítás, fontossággal főleg a mai napokban, midőn azon az elmúlt századokból felidőztet szellem kezd napirendre jönni, mely az ősök sokasága szerint becsülte meg az embereket.

A kiállítás a munka ünnepélye.

Kétségtelenné teszi ez ugyanis azon elv uralmát, hogy az elv és társadalom életében azon egyén és azon osztály lép előtérbe, a ki és a mely dolgozik; azon osztály, mely értéket producál, mely az állam és társadalom erejét a nemzetek közötti életversenyben megacézolja, mely az államot és társadalmat a művelt államok és társadalmak sorába emeli, mely nem az ősök hagyományain rá-gódik, de a jelenből erőt merít a jövőre, mely nem a multba tekint, hanem a jövőbe néz, egyszerű, mely munkál, munkáltat, javít, épít és halad; és ez a polgári osztály. A kiállítás tehát a polgári osztály ünnepe. A kiállítás tehát kárhözhatója mindazon újabb [felszínre kényszerített törekvéseknek, melyek, az el-

A „Pécs” tárczája.

Dráva-Szent-Mártonban.

Vidám majális: szép helyen. — Hogy lehet egy majálist rögtönözni? — Börtlegráf. — Gyikbarométer a nők életkorához. — Magyar „éjen” horvát ajkon. — Ozsonna. — A gözbajok üdvözlése. — Éjféli. — Vidám majálist az olvasónak.

Az a majális, melyet Ivánkovics István ur és kedves neje május elsőjén a dráva-szentmártoni erdőben rendeztek, először nevezetes azért, mert ennél előbb még schol a világon nem rendeztek majálist, esvén az épen május első napjára; másodsor taeg emlékezetes azért, mert olyan jól sikerült, a minél jobban már teljes lehetetlenség majálistnak sikerülnie s így azok, kik abban résztvettek, sokáig fogják emlegetni, kik pedig csak újságolva olvassák, epeztő irigységgel fognak így sóhajtani: ejh! de jó lett volna ott lenni!

De jó ám! — elhiszem azt. Maga az a panoráma, melyet a majális helyisége előtűntetett, megérdemli ezt a kivánságot.

Egy felől a szeszélyes Dráva rejtelmes morajjal folyt széles medrében, emberfej nagyságu habcsomókkal felületén, jelképezve az emberi életnek hamar támadó, de hamar s cilenyésző reményét Itt egy-egy fő-

vénysziget, haloványzöld levelű fűzhajtásai-val mozdulatlan méltósággal látszik fogadni a sebes folyó zajgó hullámait, (mint az orosz katoná a felé repülő ágyugolyókat . . .) nem törődve azzal, hogy egy esztendő hullám ostromlása elég az ő pár éves életének megsemmisítésére. — Mert ez a Dráva úgy bánik az ilyen fővényszigetekkel, mint a gonosz anya csecsemőjével. Egyik nap életet ad, a másik nap vízbe fojtja. Ott az egymás mellé helyezett vizimalmok egész csoportja úgy tűnik fel en miniature, mint a tengerek bájos királynéja: Velence. Majd a távoiban a girbe-görbe feketehegyek, mint sorban egymás mellé felállított óriási púpos tevők foglalják el a láthatárt.

Másfelől, azaz az innenső parton hatalmas fűzfák és zöld levéllel szegélyezett apró fehér virágu galagonyák egész erdeje terül el a fák sűrű lombjaival, melyeken a napsugár át nem hatol, melyek között fülemilék kedves dalai emlékeztetnek vissza bennünket éltünk egykori tavaszára . . . alattok üditő frisseségű s gyönyörű zöld pázsit. Egy ilyen virágos, zöldlombos fától környezett térség volt a majális színhelye. Itt voltak asztalok, padok felállítva; körülöttük a leborított kosarak kivánatos titkaikkal, mint megannyi kis citadellék, melyeket nem sokára ostrom alá vesszünk és be is vesszünk . . . nem a várakat, hanem az azoknak izletes titkait. S

ezen kis városkák mellett voltak jeges vízben felállítva a settenkedő torpedók finom pécsi dynamittal megtöltve.

De hát — kérdi a kedves olvasó — hogy lehet majálist május első napjára tervezni, kitűzni? . . . a mikor még az idő annyira szeszélyes, mint az egyszerű eszmadia, ki mindennap más-más lábszíjjal verte meg a feleségét (csak azért, mert egyszer azt találta mondani, hogy ő egy unalmas ember), sőt másikkal, ha sörtől, másikkal, ha bortól rögtön be és csak akkor nem válogatott a lábszíjban, ha pálinkától lett rogyásig, mert akkor meg — őt verte meg a felesége.

Egyébiránt megfelelek a kérdésre. Május első napján csak úgy lehet majálist tartani, ha az rögtönözve készül, mint készült ez a miénk.

Az a két kedves lélek, kiket fentebb megneveztem, május első napján ebéd alatt megemlékezett arról: a boldog időről, hogy ezelőtt csaknem két évtizeddel éltőknek viruló tavaszában ezen a napon jegyezték el egymást az élet küzdelmeinek közös megarczolására, örömeinek közös élvezésére; minden esetben pedig egymásnak a sirig tódol szeretetére . . . ez az édes visszaemlékezés . . . ez a mai kedves derült május első napja ezt a gondolatot villantá fel bennök: ünnepeljük meg e napot barátaink

avult rendi, vagy naiv vallási kate-góriák szerint lennének hajlandók megkülönböztetni az egyéneket és a társadalmakat.

Végül a kiállítás hatalmasan fejlődésnek indult s sok tekintetben már a fejlődés magas fokára jutott gazdasági helyzetünknek classikus bizonyítványát adja. Az a nemzet, mely hanyatlík, vagy pusztul, mint azt nálunk egész pártok évtizedek óta desperatus hangon hirdetik, nem rendez kiállításokat, mert nincs meg és nem is lehet hozzá azon morális ereje, hogy a fényes mult és a pusztulást jelző jelen közötti megszügyenítő összehasonlításnak tegye ki magát. Ez egyszerűen nép-psychologiai képtelenség.

Valjon nem felügyelet alá helyeztetnék-e az, ki a mostani kiállítást Magyarországra nézve multja és jelene közötti összehasonlítás alapján szégyenletesnek mondaná?

Mily szerencse, hogy emberek és népek felejteni tudnak, mert különben mostani kiállításunk fénye és dicsősége elég alapot szolgáltatna arra, hogy megfigyelés alá helyeztesse-nek azok, kik éveken keresztül az ország kétségbevonhatatlan haladása közepette — krokodil könyek között nem ismertek más dalt, mint: „pusztul az ország és koldusbotra jut.”

És ime a pusztulásnak indult ország — a király, az uralkodóház és az egész művelt világ képviselőinek komoly ítélete szerint fejlődő ipara és gazdasági kincseinek oly kiállítását rendezi, mely minden vára-kozást felülmúlt.

Örüljünk és vessünk fátyolt a gán-csokodókra.

(N. N.)

POLITIKAI HIREK.

— A képviselőház csütörtöki ülésében a kataszteri nyilvántartásról szóló törvényjavaslatot tárgyalta. A törvényjavaslat ellen szóltak: Horánszky Nándor, Helfy Ignác, Haviar Dániel és Ernusz Kelemen, mellette: Hegedüs Sándor előadó, Szapáry Gyula gróf pénzügyminiszter, Stoll Károly és Hegedüs József. A többség egy áltáinosságban, mint részleteiben elfogadta a törvényjavaslatot.

*

— A főrendiház pénteki rövid ülésében megválasztott a 21-es bizottság, mely a főrendiház reformjáról szóló törvény értelmében szükséges szervezkedési teendőkre küldetett ki. Andrassy Gyula gróf indítványára ez a bizottság azzal is megbízott, hogy a főrendiház által választandó 50 tag választási módozataira nézve tegyen javaslatot.

A műcsarnok az országos kiállításon.

I.) A „Pester Correspondenz” egy kiváló festőművésztl és szakértőtől, kinek képei a kiállításon „hors de concours” állanak, a műcsarnokra vonatkozólag a következő közleményt veszi:

A magyar képművészetnek először is egy különös jellege van, mely minden más nemzetnél hiányzik, tudniillik, hogy az ugynevezett iskolai bélyeg, mely inkább modorosság-nak volna talán nevezhető, nincs ráerősítve, nem foghatja alá senki, hogy a fiatalabb tehetségek valamely kimagasló magyar művész irányát követik. Nagybobbára megvan mind-egyikben az egyéniségnek jellege, a mi valódi és egészséges alapja az igazi művészetnek és csirája az egészséges kifejlődésnek. Ezen fiatal tehetségek kisebb erők mellett is magasabban állanak, mint ama utánzók, kik olcsó áron kívánának a már művészi tekintélynek örvenő nevek megközelítése által figyelmet kelteni. Ezek közül az egyik egészen Makart modort áru, a másik Mattejkó tanítványként kíván szerepelni, ez Munkácsy követője, az Meissonnieri vagy Vernet-et akarja utánozni, míg amaz Courbet darabos, vagy szürke szivezetű modorába szerelmes . . .

és így tovább. Rá lehet ugyan mondani a magyar művészekre is, hogy ez vagy amaz irány kedvelői, de anélkül, hogy eredetiségüket meg lehetne tagadni; az alaphang megválasztásában és a gondolat megfestésében megtartják az eredetiségét. Ha egyenként akarunk róluk szólni, első helyen talán az öregebbekről kellene megemlékezni, s akkor Zichy Mihály volna az első, de hogy az alfabet rendje mellett maradjunk, Benczúr Gyulának három képét kell megemlítenünk. Az első a Lévay Henrik-féle emlékkép, melynek összhangzó színezése kedvező hatást tesz egy közéről, mint távolról. Igazágtalanok volnánk, ha tulszigoruan bíráltnék meg a benne előforduló némely aránytalanságot, mert a művész amaz alakok közül alig látott és ismert valakit, és a kiket volt alkalma látni, azokat is meg kellett az esemény idejéhez képest fiatalitania. Ez alkalommal két új művével is gazdagította az országos kiállítást. Ezek Tisza Kálmán miniszterelnök és Tisza Lajos gróf arcképei, melyek azonfelül, hogy kiválóan jól talált arcképek, a jellemző mozdulatok által is hatnak.

Badicz Ottó fiatal művész többször megdicsértett már szép munkájáért, de szorgalmát ez alkalommal nem emelhetjük ki, mert egy év leforgása alatt nem tartotta érdemesnek, hogy újabb művel tegyen bizonyosságot tehetségéről. Mostani legjobb képe az „Angyalcsináló”, mely egy fiatal anyát kiseddével egy ideális, de Magyarországon sehol sem ismert háztetőfőlény ulve ábrázol.

Angeli, kit sokan eddig olasznak, vagy németnek tartottak, újlag bebizonyította, hogy magyar, mert ő is jelentkezett és az országos kiállításra három szép képet küldött. Angeli sokkal nagyobb művész és sokkal többet írtak már róla a külföldi lapok, sem-hogy mostan kiállított arcképeinek tömjénezni kellene. Mindamelllet akadt versenytársa, a ki beküldött képei elől elragadja a koszorút és ez Horovics, kinek beküldött három arcképe közül P. lengyel grófnő arcképe a legremekebb tárgya a kiállításnak. Annyi való, annyi igazság párosulva a művészettel alig található fel egy képen. Nem akarok az alak tartásáról, nem a kifejezés nemességéről, hanem a kezek finom tagozásáról szólni, azok az élő egyén érdemei és az alkalom az ily festői alak megörökítésére szintén a szerencséhez tartozik; de a művész érdeme viszont a szépnek helyes felfogása és visszaadása. A finom szín, a Danner-re emlékeztető kezek, az átlatós bőrfelület, a realismussal párosult művészet megkapja a nézőt.

körében — tartsunk ma délután majális. A gondolatot tett követte. Nosza cselédség, jobbra, balra, te ide, te oda, levelet sem írok, mondj csak szóval: szivesen látjuk egy kis majálisra azonnal, minden kocsis fogjon, de gyorsan, ki erre, ki arra, hogy a kinek magának nincs is készen fogatja, hadd jöhessen szaporán . . . És már 4 óraker a drávaszent-mártoni erdőben együtt volt egy 25 tagból álló társaság, melynek ugyancsak jó kedvvel húzta éjfélig a Lakócsáról véletlen odavetődött sellyei banda.

Ezek után felesleges is magyarázgatnom, hogy mi az a börtelgráf? — De vannak a börtelgráfnak más forma fajai is, a kiket nem mi küldözünk, hanem maguktól mennek, a kik abból járnak, hogy minden pletykabeszédet készpénznek vesznek, hogy a mit egyik háznál hallanak, azt a másikhoz elhordják, hogy minden szóból, dologból, eseményből tudnak valamit faragni, rajta rágódni, évelődni, másoknak boszuságot okozni s nem egyszer a békés családok között keseredett gyűlölséget támasztani. Nem a cselédekről szólnok, kiknek ez a mesterség privilegizált patentjök, hanem találatnak börtelgráfok a világ szerint tisztessékn látszó emberek között is. Vannak ilyenek még férfiak között is. Pedig nincs a világon megvetésre méltóbb teremtmény, mint a pletyka férfi, szemben hízegő, hát mögött duzzogó, gyalázkodó. —

De legjobban megbocsátható az éltes nőknek, kik nem egyszer — tessék elhinni — bizony nem rossz akaratból, csupán időtöltésből, beszélgetésre való hajlandóságból hordják a hirt, itélik meg az egyéneket, eseményeket. Jogosan is. Hiszen az élet három szakában levők tetteit azok bírálhatják meg legigazabban s azok adhatnak nekik legpraktikusabb tanácsot, a kik már a negyedik szakaszra jutottak.

Az öreg nőkről jut eszembe az a kis intermezzo, a mi a majális alatt történt s a mi engem egy nagy felfedezésre vezetett. Arra t. i., hogy a nők bátorságát miként lehet kor szerint osztályozni. Ugyanis heten, nyolczan kisasszonyok, középkoru és éltes nők letelepedtek a gyepre egy terebélyes galagonya árnya alá. Egyszer csak egy gyík szalad elő a fa tövéből, a mint elkialtom: ni, ni! itt szalad a gyík . . . erre a kisasszonyok sikoltozva ugráltak fel; a középkoru nők csak lassan húzódtak fel, mondván: juh! a kis bolond hova jött! . . . az éltes nők — csak mosolyogva a felkendezőket — nyugodtan maradtak helyükön. E szerint a gyíkkal szemben legfélénkebb volt az ifjuság, kevésbé a középkor s épen nem az öregség.

De ez a majális nemcsak azért nevezetes, mert jól sikerült, hanem azért is, mert ott arról győződöttünk meg, hogy Ivánkovics urék mit tettek és tesznek Drávaszentmárton

megmagyarosítására nézve. Mert bizony ők varralták e horvát községre a magyar szellem felébredését, a magyar érzelem terjedését a magyar nyelv terjesztése által.

Megemlékeztünk már egyszer az ő hazafias, nemes törekvésükről; arról, hogy mint szoktatták az iskolás gyermekeket magya köszöntésre, mint építették egy szép iskolát azon feltétel alatt, hogy minden harmadik vasárnap magyar prédikáció tartassék. Azóta folytonosan Ivánkovics Istvánné látja el az a 160 iskolás gyermeket könyvvel és írószközökkel. És mi lón az eredmény?

A mint leszállunk a kocsiokról, egyszerre csak egy egész gyermekesreg „éljen” kiáltása hallatszik felénk, Oda tekintünk, hát a horvát iskolás gyermekek, élükön derék két tanítójukkal, kik nemes buzgósággal igyekeznek a magyar szó és szellem terjesztésén, két nemzeti színű zászló alatt sorakozva vártak bennünket a tisztán kiejtett „éljen”-ekkel.

Bementünk a majális zöld padimentomos szalonjába, ott meg a sellyei banda fogadott bennünket a „Rákóczy”-val. Majd a lepokolozás, egymás vidám köszöntése után a tanító ur meghívja a társaságot tanítványai enekének meghallgatására. A muzsaszereg egy terebélyes fa alatt volt felállítva, épen a Drávaparton s midőn oda értünk, reá kezdtek a magyar hymnuszt: Isten áldd meg a magyart, Szánd meg Isten a magyart! Ez

V a s t a g h György két arcképe, melyeknek egyike Mária-Dorothy főhercegnisasszonyt, a másika Madarásznt (Ligeti Margitot) ábrázolja, bizonyára sokak által a legnagyobb elismeréssel fog emlegettetni és mi is igazságtalanok volnánk, ha elismerésünket megvonjuk tőrekvéséről, mely minden újabb és újabb kiállított művén bizonyul, de a széles eszet kezelésében rejlő modorosság még mindig sok idegenséget hagy arcképein. Arcképet állított még ki T e m p l e, ki azonban sem Jókai arcképével, de különösen Pulszky Károlyéval nem vivott ki nevének dicsőségét. G r e g u s s János szinte állított ki egy arcképet, melyben sok való van, de száraz, darabos modora bizonyára hátrányul szolgál egy a hasonlatosságnak, valamint a kép hatásának is.

J e n d r á s s i k J enő fiatal festész, kitől az utóbbi kiállításon volt alkalmunk látni egy pár kisebb, a népéletből merített tárgy festményt, most mint arcképfestő mutatta be magát. Az ő gyerekekjeinek állása értelmes rajzot és finom színérzékét árul el, de a nőialak rajzát és a redőtanulmányt különösen ajánljuk neki, mert ez még a kis gyermekre igen gyarló, úgy, hogy leszámítva még azon kis helyes színérzést, melyet a kis ülpárnán elhelyezett kalapban találtunk, a többi rész oly izléstelen és oly kezdetleges, hogy majdnem kételkedni lehet abban, hogy első két képe tisztán az ő saját műve volt (?)

Első helyen a történeti festészetről kellett volna ugyan szólanunk, de ez oly esekély mértékben van képviselve, hogy érdemlegesen erről szólni alig lehet. Mert bármennyire tiszteljük Székely Bertalant, mint jó tanárt és hisszük, hogy ő igen jó tanácsot képes adni tanítványainak, de bizonyára bebizonyította ez alkalommal, hogy a jó tanácsokból magának keveset juttatott, mert természetellenes mozdulatú, miket kiválóan szerepelt Zrinyi kiróhanásánál, teljesen meggyőzőnek bennünket arról, hogy jól bírálhatni még nem jelent annyit, mint jól festeni. Színezésében nehézkes és mozdulatlan keresettek, míg ellenben a kompozíció vonalai bebizonyítják, hogy mint tanár sokat foglalkozik a vonalak vázlatával.

V á g ó Pálnak egy történeti festménye, melylyel az 1883-iki őszi kiállításon pályázott, újabb feldolgozásban jelent meg a mostani kiállításon. A kép kompozíciója sok előnyös változtatáson ment keresztül és szinten is sokat nyert, de az öltözékek sok alaposítást nem bizonyítanak, a mennyiben 14—15-ik századbeli viseletet alkalmazzák különösen a magyar alakoknál. A genre, vagyis a népélet-

ből merített tárgyaknál újabb magyar művészek nevével találkozunk. Így S z k u t e c z k y az „Ambulans műterem” című kedves képe az egyik, mely egy képcsarnok belsejét ábrázolja, hol a másolattal foglalkozó művész állványa és festőszerei állanak és távollétében a nem épen szakavatott műértők részint a másolat felett teszik meg észrevételeiket, részint kíváncsian vizsgálják festőszereit. Kevésbé sikerült azonban második és komolyabb irányú életképe, melynek címe „A szegények” Ennek inkább színében van a melancholikus mélység, mint az arczok kifejezésében.

R i c z m a y e r - n e k egy kedves képe gazdagítja továbbá e kiállítást, a mennyiben egy viruló arcbú gyermek képében, ki a gyümölcsfa virágait édes mosolylyal szedi csokorba, a tavaszt kívánja feltüntetni.

A g g h á z i Gyula egy nagyobb szabású genre-képpel van képviselve, melynek egy alakjaiban, mint helyi rendezésében igazi magyar zamat nyilvánul. Nők a faluszélén, a befagyott patak félkelt nyílásánál mosnak és, mint rendes összejöveteleinknél, itt is a mások háziügyével foglalkozva, egymás érdeklődését felkeltik elbeszélgetésükkel, úgy, hogy a ruhacsavarás és a sulyok csattogása közben-közben szünetel; még a távozó is kénytelen visszatérve hallgatni az érdekes elbeszélésre. A kép összes hangulatában nagyon sok a való, de más oldalról észrevehető, hogy a mosónőkre nézve az idő kevésbé telies, a mennyiben a hideg vízben való mosáskor a kezek párologni és kivörösödni szoktak, míg az ő alakjain ez a körülmény épen nem észlelhető.

S p i t z e r, kitől több év óta nem volt alkalmunk művet láthatni, jelenleg kettőt küldött be. Az egyiknek címe: „Táncz lesz, a mama megengedte,” a másinak „Levéli-írás gyakorlat egy nevelőintézetben.” Ugy tudjuk, hogy Spitzer a müncheni akadémiának volt tanítványa és ott egyike volt azoknak, kik színezéskor által kitűntek. Közel tíz év leforgása alatt azonban színezésében nem hogy tökéletesedett volna, hanem határozottan fogyatkozott. Megfigyelő érzése azonban kitűnő. A „Táncz lesz, a mama megengedte” című képen igen élénken jellemzi egy a felnőtt leányok, mint a kisebbek örömet a fölött, hogy a mulatság megengedettet. A két nagyobbik leány anyjukat átölelve, csókkal kívánják megköszönni az adott engedélyt, a kisebbik a hanglakok halmazát szórja szét, hogy a hangjegyek közül a tánczdarabokat kiszedhesse, a fiúcska a nagy szönyeg összegöngyölítésével van elfoglalva és a még rajta időző apát tolja odább, hogy minél előbb

teljesítse feladatát. Egy idősebb férfi, hihetőleg nagybátyja, az újságot és kávéját viszi ki a szabadba, hogy tért engedhessen a mulatni kívánóknak; a szobaleány megszabadítja a mellékszaktokat törékeny tárgyaiktól, míg a kép másik oldalán fiatalemberek és fiatal leánykák társaságában igyekeznek helyet csinálni az által, hogy a bútordarabokat összetolják. Egy katonatisztvendég pedig már előre készül kesztyűfelhúzással a tánczhoz és mosolyogva tekint az egyik házikisasszonyra, ki anyját öleli. A jellemző felfogásban és részleteiben sok előnyvel bíró képek hátrányára szolgál a kép kellemetlen szürkesége, mely a levegőt, falat, ruhát majdnem ugyanegy színű zölde piszkokkal vonja be. — A levélírás gyakorlat szintén igen kedves és eleven képét nyújtja a valónak. Két sorba helyezett padok mellett serdülő leánykák feladott leveleiket írják és tehetségükhez képest felette tolrárgva gondolkoznak. Egyikük homlokát eltakarva igyekszik emlékező tehetőségét összeszedni, a másik szomszédjának megirt lapjaiból igyekszik kilesni, egy ismét azzal könnyíti meg feladatát, hogy egy elrejtett könyvből írja azt le, míg a nevelőnő az ajtón belépve, nagy csodálkozására épen e kis szellemi tolvajra irányozza szemét. A kép baloldalán elevenben jelenet keletkezik egy ellopott levélnek felolvasása körül, melyet a levél szerzője vissza kíván nyerni, ellenben őt e szándékában többen megátolják. A kép szélén egy öregebb tanár olvassa mosolyogva a már kész levelek egyikét, melyet a levelek szerzői figyelemmel kísérnek, vára s reméve a dicséretet. E kép részleteiben és jellemfelfogásaiban igen kitűnő, de színezésében annyira gyenge, hogy bizonyára kevés nézőnek fogja e miatt figyelmét magára vonni.

Szerettem volna bizonyos rendet tartani az érdekes tárgyak felsorolásában, de a még rendezetlen műtárgyak egymásra borulváu, mintmegannyi álarcos nő álltak szemem előtt, kik legyenek szépek vagy nem szépek, szívük titkait belsejökbe rejtik. A második látogatásnál vagis átvonulásnál ismét újabb felfedezéseket tettem, melyek közül első helyen H o r o v i c z szép életképét kell megemlítenem. A fiatal házaspár első családi öröme. Hogy ez-e a címe, nem tudom, de én ezt olvastam le magáról a képről és nem a kép háttára ragasztott céduláról. Egy meghatározható képecske, mely az üdülő anyát ágyában felülve, pongyola öltözékben ábrázolja, midőn szülőttét karján tartja. Az anya halovány arczán az átélit szenvedés és fájdalom nyomai látszanak, melyeket még az anyai szeretet

után több hazafias és gyermekdalt oly szép magyar kiejtéssel, hogy senki se gondolta volna, miszerint horvát ajkáról hangzanak el azok:

Szállj ide, szállj . . . szép kis madár . . .

Oh szállj magyar szeretet e gyenge horvát ajkáról a Dráván, Száván tullakó testvérek szívébe!

A társaság minden tagja örömkönnnyek között mőndogatta: oh! csak szálljon kis gyermekek a ti szívetekbe ennek a hazának a szeretete! — Oh! csak szálljon minden tanító szívébe ily szép büzgőség! — Oh! csak szálljon minden magyar úr szívébe ily nemes áldozatkészség!

Ezután a szép kezdet után megindult a társaság a majális élveinek élvezésére. Az ifjak hintáztak, ladikáztak; a többiek sétáltak, beszélgettek; a torpedók működésbe hozattak, dal, zene, táncz, kinek mi tetszett. Az az ünnepléses öröm volt a szívekben, a mi csak erdőben szokott a szíven ébredni; az a vidámság az arczokon, mely hirdette, hogy itt mindenki jól érzi magát.

Estve felé összehajtott mindnyájunkat a község, az — ozsonna. Letelepedtünk, a várak titkai feltáruktak, melyeknek jóságát még izletesebbé tette a két rendező kedvessége, szívesége. Igaza van Schaeckespearnek:

Jól lakni legjobb otthon; idegen

Selyen szíveség szolgál fűszerül

S nélkül mit sem ér a lakoma.

Ozsonna alatt ismét magyar dalt énekeltek a gyermekek s ekkor szép sorjában ők is megkapták kedves urnójuk drága kezéből a magok ozsonnáját s midőn beesteledett, szép sorban, zászlók alatt, dalogatva haza indultak.

A társaság pedig még ott maradt, dalolt, tánczolt, a Dráván érkező hajókat „éljen”-ekkel és zeneszóval üdvözölte, melyet azok mozsarlövésekkel viszonzottak, sőt az egyik horgonyt is vetett s derék kapitánya kiszállt hozzánk. A társaság éjfélkor oszlott szét.

Adjon isten sok ilyen kedves, vidám majális mind a szerkesztőségnek, mind az olvasónak!

Hetesy Victor.

A munkáslakástelep Mülhausenben. *)

„A saját tűzhely aranyal ér fel!”

Közmondás.

Mülhausen, az a régi iparváros Elsassban, mely mintegy kis városi respublika, szabadságot csaknem három évszázadon keresztül tartottatja — szövetségiarankos hathatós kifejlesztése által a munkás népességnek oly meg-

*) Nálunk is lévén egy munkás-ház építő szövetséget alakulóban, jelen cikket az illetők figyelmébe ajánljuk.

lepő nagy növekedését nyerte, hogy a lakosság száma körülbelül 80 év leforgása alatt tizszeresre emelkedett. Mig az előző évszázad végén Mülhausen városa 6600 lakost számlált, ma már ez a szám meghaladja a 60,000-et.

A lakosságnak ezen rohamos növekedésével szemben a városnak az építkezések körüli tevékenysége a szükségletnek eleinte egyáltalán nem felelt meg. A munkások kényserterve voltak egészségtelen helyiségekben lakni és pedig oly körülmények között, melyek némcak phisikai, hanem egyszersmind erkölcsi romlottságukra vezettek.

Égető szükséglet volt tehát mihamarább emberhez méltó lakásokról gondoskodni, még pedig azon mértékben, melyben a város ipari tevékenysége mindinkább hatalmasabban fejlődött.

A lakásszükségen segíteni kellett. És az érdem e tekintetben a mülhäuseri „iparosok társaságát” illeti, mely 1832-ben lépett a közhasznú társaságok sorába s erélylyel és a legnagyobb áldozatkészséggel törekedett célja megvalósítására.

A derék gyárosok, kik az iparosok társaságának élén álltak, mint J e a n D o l l f u s s, E. K ö c h l e i n, Z u b e r azon hitben, hogy minden iparvállalatnál az értele, töké és a szorgalmas kezek összhangzó együttműködése kezekedhetik csupán a sikerért, bízva az

édes mosolya sem képes eltengetni és elfelejteni. Az anyát a férj gyöngéd öleléssel igyekszik ülőhelyzetében feuntartani, a ki örömtől sugárzó arccal tekint gyermekére. E kép hatása nem a színerőben, hanem a jellemzés gyengéd és való vonásaiban erős és megkapó.

(Folyt. köv.)

Az országos kiállítás megnyitása.

A budapesti országos kiállítás megnyitása május 2-án déli 12 óraker történt. Az ünnepély oly fényes volt, minőt még eddig Budapesten nem láttak s mint mondják: a koronázási ünnepély fényét is felülmúlta. Az udvar tagjai közül ott voltak: Ő Felsége a király, Rudolf trónörökös nejével Stefánia Ingnóvel, Albrecht, (magyar tábornoki egyenruhában) Frigyes, Károly Lajos, Ottó, Lajos Viktor főherczek, József főherczeg nejével Klotild főherczegnővel s Mária-Dorottya és Margit főherczegnőkkel, Izabella főherczegnő és Koburg herczeg nejével. Ott volt továbbá az egész diplomáciai kar, a kormány, számos főúr, magasrangú katonatiszt, politikai és közéleti kitűnőség és 20 ezren felül válogatott közönség. Ő Felsége a király pont 12 óraker megérkezvén, a királyi pavillon emelvényén a trónörökös, mint a kiállítás védnöke felséges atyjához a következő beszédet intézte:

„Császári és apostoli királyi Felség!
Legkegyelmesebb Urunk!

Boldogító azon pillanat, melyben a felséges uralkodó elé azon hűvelteljes kérelmet intézve járulhatok — miszerint az itteni kiállításnak az első és egyszersmind legjobb felavató üdvözlését adja meg további útjára, királyi szavával.

Egy évezeden át tartotta fönn magát a nemzet, egy a szerencse, mint a balsors változati közt s az ősei által elfoglalt földön egy hatalmas közéletet alapított meg.

E mai napon újult erőben egyesülnek Szent-István koronájának minden országai egy békeünnepélyben, mely a bel- és külföldnek fényes látványát mutatja fel annak, mivé emelkedett Magyarország viszonylag rövid idő alatt Felségéd bölcs, felvilágosult és odaadásteljes kormányzata s a nemzet lelkesült hazafisága mellett.

Ez a nagy, sőt meglepő előhaladása Magyarországnak a közmevelődés munkálataiban e helyütt egy tágas, szingzagd képbén van összefoglalva. A Szent-István koronája országait lakó népek értelmessége, igyekezete

és képessége, a természet kincseit magasra emelve, gyümölcsözővé tette.

Valódi hadszemléje ez Magyarország mezei és erdei gazdaszatának és állattenyésztésének, bányaművelésének, ipari és kézművességi erejének, irodalmi és tudományos, művészi és építési alkotásának és tanügyi fejlődésének. Itt birjuk a tényleges tanúságait azon, épen úgy belterjes, mint egészséges kifejlődésnek, melyre a hazafi teljes elégtétel érzetével tekint.

Örömmel fogják Magyarországnak ezen előhaladását mindazon egyéb országok is üdvözölni, melyek Felségédnek megáldott jogára alatt egyesülvék — s az idegen nemzetek honosai, kik a kiállítást tanulmányozni fogják, újabbban is igazságos elismeréssel fognak Magyarországot tetterejének és szellemének adózni.

Ezen érzelmektől emelve, ezen gondolatoktól áthatva, intézem Felségédhez azon legalázatosabb kérésemet, kegyeskedjék Felségéd ezen kiállítást megnyitottnak nyilvánítani.

A trónörökös beszéde után, melyet többször szakított félbe zajos és lelkes eljenzés, Ő Felsége a következőleg válaszolt:

„Azon magasztos ünnepély, mely bennünket ma e helyen egyesít, méltán a legőszintűbb örömmel töltheti be keblünket, mert egy oly mű felavatása áll előttünk, mely mint a szorgalom és becsületes munka, az anyagi és szellemi teremtő erő szüleménye — és az erre hivatott összes tényezők tevékeny, szakértő és hazafias közreműködésének vívmánya, hivatta van a világ előtt nemcsak magyar koronám országainak áldásdus fejlődését feltárni, hanem egyszersmind fehangzon hirdetni, hogy ezen szép országok a kulturálalmak közt minden tekintetben méltó helyet foglalnak el.

Örömmel jelentem meg azért, hogy ezen — jelentőségére nézve a közönséges kiállítások színvonalán felül álló, méltán nemzetinek nevezett ünnepélyt jelenlétem által felavassam s reményem és óhajom, hogy annak sikere az alhoz kötött várakozásoknak minden irányban megfelelvé, nemcsak a fentjelzett célokat biztosítsa, de egyszersmind a szorgalom és áldásthozó munka ösvényén való folytonos és fokozott haladásra hathatós ösztönül szolgáljon.

Ezen reménytől és óhajattól áthatva, a kiállítást ezenel megnyitottnak nyilvánítom.

Ezután Tisza Kálmán a következő rövid beszédet intézte Ő felségédhez:

Fogadják kérem Felségéd kegyelmesen azon halának és köszönetnek kifejezését, me-

lyet velünk együtt az egész nemzet érez azért, hogy az országos kiállítást személyesen megnyitni méltóztatott és legyen oly kegyes a kiállítást megtekinteni.

Tisza Kálmán beszéde után a király környezetével körutat tett a kiállításban s miután több pavillont meglátogatott, mindenütt behatáon kérdézősködött s megelégedésének adott kifejezést, 2 óraker eltávozott. A trónörökös e szavakkal hagyta el a kiállítást: „Erre mi valóban büszkék lehetünk.” — A megnyitási ünnepélyen a rend egy percére sem zavartatott meg.

Hirek.

A király a kiállításon. Ő Felségét a kiállítás megnyitása alkalmával tett körút ki nem elégtévé, miután — mint ezt maga is kifejezte — a kiállítást alaposan akarta szemügyre venni, a királyi család s az udvar tagjai kíséretében vasárnap reggel 7 óraker kezdé meg a kiállításon szemlétét s azt bűmulatos kitartással délután 1 óráig, tehát teljes 6 órán át minden félbeszakítás nélkül folytatta. Kísérei — kimerülve — egyenként elmaradtak az egyes termekben. Csak Szóchenyi Pál földmívelési miniszter tartotta ki mindvégig a király mellett, ki minden nevezetesebb tárgyat figyelmére méltatott, kérdezett, felvilágosításokat kért, szóval a legnagyobb érdeklődéssel tanusította. Tetszésében részesültek a szobrászati kiállításon Kiss György művei s az iparsarnokban különösen Zsolnay Vilmos majolika gyártmányai, melyek közül 2 majolika-képet megrendelt. Ugyancsak Zsolnaynal Stefánia főherczegnő is tetemes bevásárlást tett. — Este a budai várban udvari estély volt, melyre az udvarképek nagy tömegén kívül a kiállító iparosok, gyárosok és művészek közül is igen számosan hivatalosak voltak.

Főpapi kinevezés. A Szt. Márton püspök-ről és hitvallóról nevezett, pannonhalmi szent. Benedek rend főpátjává Ő Felsége a király Vaszaray Kólos szent. benedek-rendű áldozárt, győri házfönököt s főgymnáziumi igazgatót nevezte ki.

Veszprémmegye főispánjává az elhalt Fiáth Ferencz báró helyébe Ő Felsége a király Eszterházy Móricz gróftot nevezte ki.

Előléptetés és áthelyezés. Szöllösy Kálmán I. oszt. kapitány s a 8-ik honvédhuszárezred 3-ik századának helyettes parancsnoka öraggyalú léptettetett elő s századparancsnoki minőségben Csákvára, a 3-ik honvédhuszárezredhez helyeztetett át.

érdekek solidaritásában a társaságon belül, törekedtek a munkás helyzetét tőlük telhetőleg anyagilag és szellemileg emelni és számukra kellemes és kényelmes létet teremteni.

E végből a mülhauseni iparosok mindenek előtt arra gondoltak, hogy a munkásoknak saját otthonot nyujtsanak. Az ö erélyes törekvésöknek sikerült is Citő úriéreszt, azaz munkásvárost életbe léptetni. Oly alkotás ez, mely már többször fennen magasztaltatott.

Csak a közelmúltban jelent meg Berlinben Kortkampf kiadásában Schall Márton spandaui helyőrségi lelkész socialpolitikai munkája, mely érdekes tekintetet hagy vetünk a mülhauseni munkáslakástelepre, valamint azon intézkedésekre is, melyeket az „iparosok társasága“ a munkásosztály javára létesített.

Kövessük a helyismerő szerzőt menteiben és látni fogjuk, mennyi sok jót képes kevesek tetterős akarata előállítani; látandjuk, miként igazoltatik az apostol azon régi mondata: a hol egy tag szenved, ott szenvednek vele együtt a többi tagok is; de a mint egy tag jól ápolatik, úgy örülnek vele együtt a többiek is.

Jean Dollfuss elnöktele alatt, 1853-ban alakult Mülhausenben egy társaság, melynek zélja volt munkáslakások építése, melyeket

— az előállítási áron — fokozatosan akartak átengedni a gyárimunkásoknak.

Ezen társaság 300,000 franknyi állampolgáryt nyert és 1 millió frank alapítókével járult az eszme kivételéhez.

Ily kedvező kiállítás mellett a vállalat sikere már előre remélhető volt.

Az építendő munkáslakások tulajdonképi rendeltetése az volt, hogy eladassanak s csak míg vevők nem akadnak, adassanak bérbé a munkásoknak.

Azon főczél elérésére, hogy a munkások az általuk kibérelt és lakott házak tulajdonosaivá lehessenek, mindenek előtt a successiv vásárlási joglön megállapítva, azaz alkalom nyujtatott arra, hogy lehető hosszú lefizetési határidő alatt, a mely 14, szükség esetén 16, sőt kivételkép 20 évre terjeszthető ki, a csupán valamivel felemelt befizetés egyszerű eszközzel a ház lakója lassankint annak tulajdonosává tétessék.

E czél elérésére Dollfussnak kombinációja szerint a következő szorosabb határozmányok állapítottak meg.

Valamely ház megvétele a munkás részéről 250—300 franknyi befizetésnek, mint a tárgy értékének teljesítése által történik. Ezen összeg, melynek lefizetése az illető által a háztulajdonosnak azonnal csaknem minden jogába lép, kizárólag az ő érdekbén fog feiszámíttatni és a közterhek, valamint ké-

sőbb az adásvételi szerződés végleges megállapításánál az eljárás költségek fedezésére szolgál.

A vételárnak egész többi fennmaradt részét innét kezdve a munkás kizárólag a valamivel felemelt havonkénti házbér fizetésé által törleszti, mi által mintegy 13 év lefolyása alatt a háznak végleges tulajdonosává válik.

Még azon esetre is, ha mint házvevő jelentkeznek, anélkül, hogy 250—300 frankból álló lefizetést teljesíteni képes lenne, megadatik neki erre a lehetőség, a mennyiben ekkor a havi lakbér összege csupán néhány frankkal emeltek.

A mondottakból kifolyólag a következő meglepő eredmény áll szemünk előtt. Ha egy munkás 2—300 frankra terjedő összeget takarított meg magának s valamely gyártulajdonos a kifűzött cselhoz neki még segédkezett is nyujt és általa az első befizetés egyezre és egészben teljesítettik, úgy innét kezdve a házbérrel teljesítendő törlesztések nem ragnak magasabba, mint mennyi a kisebb, hozzá még gyűlöletes és egészségtelen lakások bére a Citőn kívül.

Ha a munkás ily módon egy házat 3000 frankért (vagyis 1200 frtért) megvett, melynek vételárát 13 év és néhány hónap alatt tőkéltesen és kényelmesen kifizethette, úgy a valószínűleg azért végre is csak 1300

Ö Felsége a Zsolnay-féle gyár kiállításán. A király a kiállítási szemle alatt a pécsi Zsolnay-féle majolika gyár kiállításába lépve, annak remekei, melyek a kiállításnak valóban egyik feltűnő díszét képezik, rendkívül megnyerték tetszését és megjegyezte, hogy már rég ismeri a gyár kitűnő czikkeit, és élénk emlékezetében van pár évvel ezelőtt a pécsi gyártelepen tett látogatása. Most pedig látja, hogy még mindig halad a gyár s őszinte örömeinek adott kifejezést annak hallatára, hogy kivitele a külföldre milyen nagy és hogy az folyton fokozódik. A Zsolnay-féle kiállításra csatlakozott a király kíséretéhez Rudolf trónörökös és Stefánia főhercegnasszony. A magas vendégek a remek kiállítást kitűnő dícséreteikkel halmozták el. A trónörökös pedig, mint levelezőnk írja, egy új módszer szerint készült alakzatot (majolika képet) vásárolt, mely egy tevén utazó beduint ábrázol. A kép, mely reaktívvilág megnyeré a trónörökös tetszését — mint megjegyzé — élénken emlékezteti őt keleti utjára. Ismételten kifejezte a remek alakzat szépsége fölötti tetszését. Károly Lajos, Lajos Viktor és Ottó főherczek is megzemlélték a remek kiállítást s nyomban megrendeléseket tettek.

Montenuovó Alfréd herczeg családjával múlt hó 30-án délután Német-Bolyba érkezett, hol előreláthatólag az egész nyarat tölteni fogja. Mint a „Mohács és vidéke” írja, a herczeg, mint kegyur, a németbolyi plébánia-templomot igen díszesen kifestette s ezenkívül Német-Boly piacát parkszerűleg befásította.

Katonai előléptetés. A f. évi májusi előléptetés alkalmával Jungnickl Ferencz 7. huszárezredbeli II. oszt. százados I. oszt. századossá, Strachwicz Mór gr. 7. h. e. hadn. főhadnagygyá, Schwitzhofeni Schwitz Róbert és Czabai Horvát Péter 7. h. e., továbbá Spurny Mór és Schwinner Frigyes 52-ik sz. gyalog-ezredbeli hadapród tiszthelyettesek hadnagyká léptették elő.

Hadgyakorlatok Pécsen. A 31. hadosztály őszi hadgyakorlatain, melyek, mint már közöltük, ez évben városunk környékén tartanak meg, részét fognak venni a 23-ik, 44-ik, 52-ik és 63-ik számú gyalogezredek, a 7-ik huszárezred, az 5-ik dísás ezred és 2 üteg tűzérő Budapestről. A gyakorlatok augusztus 9-ikén kezdődnek és 2 hétig fognak tartani. A katonaság részint a sátozóbarban, részint a városban szállásoltatik el.

Megyei közgyűlés. Baranyamegye évn-

gyedes rendes közgyűlést f. hó 11-én (hétfőn) d. e. 10 órákor tartja.

Közigazgatási bizottsági ülés. Megyei közigazgatási bizottsági ülés lesz 12-én kedden d. e. 10 órákor.

Eljegyzés. Martoni Nagy Antal szászvári állomásfőnök a napokban jegyezte el Falvay Antónia kisasszonyt, Falvay Antal nyugalmazott gazdatiszt leányát. — Stefaich Pál somogyemei földbirtokos jegyet váltott Gombos Mariska klsasszonnyal, Gombos Gusztáv pénzügyminiszteri tanácsos leányával.

Halálozás. Ifj. Fuchs Józsefné szül. Novatsek Mari hosszas betegség után május 3-án élelnek 23-ik évében meghalt. Temetése tegnap d. u. 5 órákor történt.

Zargyülés. A pécsi főgymnáziumi „Önképző-Kör” f. hó 3-án vasárnap d. e. tartotta disz és bezáró gyűlését, melyen az ifjuságon s tanári karon kívül nagyszámú vendég — köztük számos hölgy is — jelent meg. Az ünnepély kezdetén a főgymnáziumi énekkar Beethoven „Isten dicsősége” című dalát adta elő, azután a kör titkáranak, pénztárosának és pályabírák jelentése olvastattat fel. Erre a dalárda a lengyel nemzeti himnust énekelte s a versenyszavaltás következett, melyben Schmidt Antal (VIII.) Czangli Károly (VIII.) Stein Lajos (VII.), Glass Rezső (VII.) és Löwinger Béla (VIII. oszt.) tanulók kaptak jutalmat. Miután a dalárda a „Kérdeztem a rózsát” című dalt énekelte, Verböczy István főgymnáziumi tanár lelkes beszédet tartott az ifjusághoz, melynek végeztével kiosztattak a pályázati jutalmak. Jutalomban részesült a szépirodalmi pályázaton Taizs Károly (VII.) műfordításért, Martin Antal (VIII.) történelmi munkáért, Rásky Béla (VIII.) természetudományi dolgozatért, a balladai pályázaton Gallovits Zoltán (VIII.), jeles bíralataiért Czangli Károly (VIII.), buzgalommal készített felolvasásért Bitter Béla (VIII.) osztálybeli tanuló. Végül Rásky a kör alelnöke bucsu beszédet tartván és az énekkar a Hymnust élénkelve az ünnepély véget ért.

Majális. A baranyamegyei hadastyán segélyező egyeslet majálisa az üszöghi erdőben vasárnap a kedvezőtlennek ígérkező időjárás dacára is igen jól sikerült. A közönség rendkívül nagy számban vett részt a mulatságban, melyen a „Pécsi Dalkoszorú” is közreműködött. A táncz a katonazene hangjai mellett még késő éjjel is tartott. A tiszta bevétel a 100 frtot meghaladja.

A májusi esőből, mely, mint azt a lapok tudósításaiól örömmel látjuk, országos volt, végre sok és türelmetlen várakozás után városunknak és környékének, sőt, mint óhajta hiszszük, az egész megyének kijutott. Az eső hétfőn d. e. 10 óra körül eredt meg s a nap folytán több ízben esett. Délelőtt pedig valóságos záporos volt. Az utcázakon harsogva rohant tova a szennyes, sárgásba és feketésbe játszó ár, mely nem volt ugyan szép látvány, hanem azért mégis mindenki gyönyörködve legettette rajta szemeit, hálával emlékezve meg a gongyviseléről, mely a nagy szárazságunk véget vetett s a már legkésőbbesettebb reményeket mosolygóakká és biztatóakká változtatta át. — Kedden is egész nap borongós volt az idő s több ízben esett, délután 3 órákor menydörgés kíséretében záporos volt; d. u. 3 óra 34 perczkor pedig jégeső volt mely összesen három czig tartott. A jégszemek borzó és cseresnye nagyszámú voltak. A jégeső tartama alatt a nap barátságosan és háborítatlanul sütött.

Csekély költség mellett nagy nyeresémeny van biztosítva mindazoknak kik BrandtRichárd, gyógyszerész svájci labdacsiat használva (dobozonként 70 kr. a gyógyszerárakban) testőket kitisztítják s ez által azt új életre serkentik s megerősítik. Minthogy Magyarországban Brandt R. gyógyszerész svájci labdacsiainak különféle utáztatai léteznek, arra kell gondosan figyelni, hogy minden dobozon, csejgygyűl egy fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névalírása meglegyen.

Vegyes hírek. A z Anglia és Oroszország között kitörendő háború esetére Svédországgal semleges fog maradni. A Svédországgal personalis unióban álló Norvégia képviselőházához már megérkezett a kormány előterjesztése a semlegeség fenntartására esetleg szükségessékné mutatkozó rendszabályok költségeinek tárgyában. — A Trikupisz-kormány Görögországban a választások következtében megbukván, az új kormány következőleg alakult meg: miniszterelnök, külügyminiszter és pénzügyminiszter egy személyben Delijannis, belügyminiszter Papanichalopoulos, hadügyminiszter Mavromichalisz, igazságügyminiszter Antonopoulos, közoktatásügyi miniszter Zygomasz, tengerészeti miniszter Roma. — Anglia deficitje a múlt évről 1 millió 500 ezer font sterling, a jelen évre 3¼ millió font, a csak nem rég megszavazott hadi hitellel és póthitelekkel együtt összesen 14,900,000

frankkal (529 frittal) fizetett többet, mint a mennyit annak használatáért mint bérő ugyanazon időben fizetett volna s ezen kívül a város nagybodásával a telek és ház értéke is egyre emelkedvén, folyton növekedőbb értékkel fog birni, mint amekkora az első szerzés pillanatában az ajánlott vételár volt.

A fizetés mód maga igen egyszerű és áttekinthető. A házépítő szövetkezet igazgatósága a munkásnak egy könyvecskét ad, melyben minden befizetés pontosan feltüntetetik és mindkét fél érdekében évenként rendeztetik, még pedig minden összeg a befizetés keltől 5%-os kamattal. Ezen kombináció által, melynél a vevő csak nyherbet, a munkásnak valódi takarékpénztárt alkottak és pedig jelzálogi biztosítással jövőöbéli saját házára, anélkül hogy megérezné, fizetéseit hónapról-hónapra teljesíti, melynek végleges összege őt, aránylag rövid idő alatt a háznak és kertnek tulajdonosává teszi.

Ha haláleset, vagy zászlóhoz való behívás, avagy a városbéli elköltözés a szerződés felbontását szükségessé tenné, úgy a háztulajdonosoknak ezen esetre a legmáltányosabb feltételek vannak biztosítva. Ekkor a vevő mint egyszerű bérő jó tekintetbe s összes befizetéseinek többlete kamatokkal együtt neki és családjának visszafizetetik.

A társaság a város közelében nagy kiterjedésű területeket vásárolt össze olcsó áron és mivel a telek értéke a város növekedésével emelkedik, idővel a munkásbázak értéke is jelentékenyen növekedett.

Miután az állammal kötött egyezség kifejezett határozata volt, hogy azon pénzek, melyek minden számadási időszak végén szabad rendelkezésre állanak, a munkások javára a Citében közhasznú célokrá fordítandók, a társaság már kezdetől fogva élénk részvétet tanusított, részint az ilyenü saját intézetek alapítása, részint a község által fenntartottak segélyezése iránt.

Hogy a Citő lakócai közt bizonyos verseny idéztessék elő, a társaság évenként nyilvános jutalmakat tűz ki azon munkás családok számára, melyek rend, tisztaság, de különösen lakásaiknak jó karban tartása, valamint kertecskéik gondos ápolása által magukat kitüntetik.

E jutalmazásokból csak oly családok vannak kizárva, melyeknek gyermekei a szabályszerű iskoláztatást hanyagul teljesítik.

A mi a munkáslakástelep physiognomiáját illeti, Schall a következőleg írja le azt: a sok, külsőleg egymáshoz hasonlító házacska és kertecské, továbbá az egymást szabályosan átszelő utak és átjára-

tok egy barátságos munkástelep közvetlen benyomását gyakorolják reánk. Nem többé az egyhanguan merev s előkelően rideg városi jellemvonások ezek, magasba nyúló, megszakítatlan, épügy unalmas, mint hosszú soru épület-homlokzatok, melyek a kemény utca kövezet mindkét oldaláról, mint giganitikus falak tornyosodnak fel, hol a kocsiak zörgése, a sürgés forgás moraja a fület sike-títi, a fejet megzavarja, továbbá a hol a falak a lakóktól a világosságot és levegőt, a kilátást az égre és földre elvonják hanem inkább egy tájképnek üde és vonzó tekintete az, mi bennünket minden oldalról környez és mi a fasorok és ültetvényesoportok, valamint a szőlőlombokok sűrű zöldjéből, a kertek tarka virágdiszéből elbájol, míg egyszerűmind az ültetvények szabályszerűség, utak, terek, járdák jó karban tartása, a házak stílyje, festése és sok más egyéb jelentékenyen többet árul el a falusi izlésnél s egészben a város és falu szerencsés összevegyülését látszik jelenteni.

(Folyt. köv.)

font sterling, mi 149 millió forintnak felel meg. — Az éjszakai amerikai egyesült államok követe Olaszországban: Kelley állásáról lemondván, osztrák-magyar követévé neveztetett ki. — Bükszádön egy kis leány gondatlansága következtében a gróf Mikes család tulajdonát képező nagy üveggyár leégett. A kár 50000 frt. Az épület biztosítva volt. — Dr. Jámbor Antal szegszárdi gyakorló orvos Csanádmege Földes községébe községi orvosnak választott meg. — Zala-Egerszegen f. hó 2-ika óta Miklósy Gyula 35 tagból álló szin-társula ta játszik.

A pécsi sertéshizlaló társaság heti tudósítása.

Felhajtás: 146 darab kővér, 86 félkővér, 22 1db sovány disznó, 293 db süldő.
 Árak: kővér disznó, minőség szerint 42—45 kr klg.-kint. Félkővér 40—42 krajczár páronként — klg. páronként 75 klg. életsúly leszámításával. Sovány disznó — kr.
 Süldők: — kr. klg.-kint élősúlyban.
 Kukorica ár 5 frt 90 kr. mm.

Gabona-árjegyzék

Pécs sz. kir. városában 1885. évi ápril hó 25-én tartott hetivásárról.

		100 kiló ára.
Buza:) jó	9.—
) középszerű	8.50
) legalábbvaló	8.—
Kétszeres:) jó	7.60
) középszerű	7.20
) legalábbvaló	—
Rozs:) jó	7.—
) középszerű	6.80
) legalábbvaló	—
Árpa:) jó	6.80
) középszerű	6.50
) legalábbvaló	—
Zab:) jó	7.20
) középszerű	6.90
) legalábbvaló	—
Kukorica:) jó	6.50
) középszerű	6.20
) legalábbvaló	—
Széna	7.—
Szalma (mész)	2.70
Hajdina (mész)	1.40

VASUTI MENETREND.

A Budapest-Dombóvár-Üszöghi vonalon:

Budapestről indul	a 302. sz. vonat	reggel 8 ó. 15 p
Pécsre érkezik	" " "	d. u. 5 " 35 "
Pécsről indul	" " "	" 5 " 55 "

Az Üszögh-Dombóvár-Budapesti vonalon:

Pécsre érkezik	a 301. sz. vonat	d. e. 10 ó. 15 p
Pécsről indul	" " "	" 11 " 05 "
Budap.-Kelenföldre érkezik	" " "	este 8 " 18 "

A Mohács-Barcsi vonalon:

Budapestrol indul	az 1. sz. vonat	reggel 8 ó. 15 p.
Pécsre érkezik	" a 11. " "	este 7 " 45 "
Pécsről indul	" az 1. " "	d. u. 5 " 46 "
Pécsről indul	" az 11. " "	reggel 7 " 53 "
Pécsről indul	" az 1. " "	d. u. 6 " órákor
Barcsra érkezik	" az 11. " "	reggel 8 " 10 "
" "	" az 1. " "	este 8 " 17 "
" "	" a 11. " "	d. e. 10 " 58 "

A Barcs-Mohácsi vonalon:

Barcsról indul	a 2. sz. vonat	reggel 8 ó. 20 p
Pécsre érkezik	" a 12. " "	d. u. 5 órákor.
Pécsről indul	" a 2. " "	d. e. 11 " 02 "
" "	" a 12. " "	este 7 " 21 "
" "	" a 2. " "	d. e. 11 " 17 "
" "	" a 12. " "	este 7 " 36 "
" "	" a 16. " "	reggel 6 " 10 "
Mohácsra érkezik	" a 2. " "	d. u. 1 " 54 "
" "	" a 12. " "	éjjel 10 " 07 "
" "	" a 16. " "	reggel 8 " 58 "

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Fekete Mihály.

Kis hirdetések.

Felvétetnek a kiadó hivatalban
 Nepomuk utca 10. szám alatt, a
 posta mellett.

Fiatal ember a fő-utca közelében kü-
 lön bejáratú szobát s együt-
 tal teljes ellátást keres. Szíves ajánlatok e
 lap kiadóhivatalához intézendők.

Gyakorlott nevelő oktatásra ajánlko-
 zik. További felvi-
 lágoztatást ad a kiadóhivatal.

Egy malom két köre eladó. Bővebbet a
 kiadóhivatalban.

Egy magyar diszmente, kalpag
 stb. jutányos áron eladó. Hol? megtudható a
 kiadóhivatalban.

Mária-Celli

Gyomor-Cseppek,

jeles hatású gyógyszer a
 gyomor minden bantalmi
 ellen és felülmulthatlan az
 étvágy hiány, gyomor gyen-
 geség, roszzagú lehellet,
 szelek, savanyu felbőfűgés,
 kólika, gyomorhurut, gyo-
 morégés, huygkőképződés,
 túlságos nyalkaképződés,
 sárgaság, undor és hányás,
 főfájás (ha az a gyomor-
 ból ered), gyomorgörcs, szék-
 szorulat, a gyomornak túl-
 terheltsége étel és ital által; gilisztá, lép- és máj-
 betegség, aranyeres bantalmak ellen.

Egy üvegcse ára használati utasítással együtt **35 kr.**
 Központi szétküldési raktár nagyban s kicsinyben

BRADY KÁROLY,

„az őrangyalhoz” ezimzett gyógyszer-tárában Kremzierben,
 Morvaországban.
 Kapható Pécsen: Kovács M., Sipőcz István,
 Balázs urak és az Irgalmasok gyógyszer-tárában. Sásdon:
 Keller N. urnál. Pécs vára don: Dvorszky Béta gyógy-
 szertárában. Szászvár: Balha László gyógyszer. 26—1. 1051

314.
 1885.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi kir. járásbírósa-
 nak, f. é. 9171 és 10423. számú végzése alapján Strausz Zsigmond és Frankl J. végrehajtatók javára Fellner Helena és Fellner Zsigmond ellen 157 frt 98 kr. és 33 frt 68 kr. tőke és járulékaik ere-
 jéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felül foglalt és 348 frt 35 krra becsült bútorok, ruhanemű és egyéb álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a 3837/1885. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Pécsen alperesek lakásán (ferenczkek-
 utca 9. sz. alatt leendő eszközölsére

1885. év május hó 8-ik

napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándé-
 kozók ezennel oly megjegyessel hivatnak meg, hogy az érintett ingó-
 ságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.
 Kelt Pécsen, 1885-ik évi április 27-én.

Kremmer Forencz,
 bír. végrehajtó.

**Magyar-Jelzalog-Hitelbank 4%
 nyeremény-kötvényei a 100 frt.**

Legközelebbi huzás:

1885. évi május hó 15-én.

Főnyeremény:

50000 frt.

Minden nyeremény-kötvény még az eset-
 ben is, ha már visszafizetve van, vagy nyere-
 ménynyel kihuzatott, minden további nyere-
 ménnyhuzásoknál tovább játszik, úgy hogy
 avval későbbi huzásoknál ismét nem csak
 egyszer, de többször is nyerni lehet.

Ezen nyeremény kötvények kaphatók

Schapringer J.

901 váltóüzletében Pécsen.

Pályázati hirdetmény.

Melynél fogva a bizottsági közgyűlés folyó évi 12/1468. számú határozata alapján, alulírott részéről ezennel köztudomásra hozatik, hogy a városi mérnöki hivatalnál az 1200 forint fizetéssel javadalmazott II-od mérnöki állomás üresedésbe jött, amely állomás pályázat és választás útján lesz betöltendő.

Felhivatnak tehát mindazok, kik építész-mérnöki képessétséggel bírnak s ezen állásra vállalkoznak, hogy ez iránti kérvényüket, szakképzettségéről, magyar honoságukról, korukról, netáni eddigi alkalmaztatásukról, és erkölcsi magaviseletükről tanúsító okmányokkal ellátva, f. é. május hó 5-től ugyan e hó 20-ig kiterjesztett pályázati idő alatt alulírottánál vagy személyesen, avagy posta útján nyujtsák be.

Megjegyeztetik, hogy a megválasztandó az új nyugdíjszabály szerinti nyugdíjazási igénynyel bírand. Pécs sz. kir. város tanácsának 1885. évi május hó 5-én tartott üléséből.

Aidinger,
kir. tanácsos, polgármester.

18770. sz.
végr. 1884.

Arverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Gállos Ede ügyvéd végrehajthatónak, Müller János és neje szül. Hartmann Katalin végrehajtást szenvedő elleni 100 frt 55 kr tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő Lóvászhetény községben fekvő a lóvászhetényi 7 sz. tjkönyben felvett 7. sz. házra belsőségre és kertre 442 frt kikiáltási ár mellett egy a 644. hszsz. fekvőségre 290 frt, továbbá az 1067. hszsz. fekvőségre 57 frt, az 1255. hszsz. fekvőségre 101 frt, végre az 1392. hszsz. fekvőségre 27 frt óé. kikiáltási ár mellett az árverést ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885 évi május hó 16-án d. e. 10 órakor, a lóvászhetényi bírói lakban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozzók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 44 frt 20 krt, 5 frt 70 krt, 10 frt 16 krt és frt 70 krt készpénzben, ugy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám a kelt igazságügyminisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattani.

A pécsi kir. törvényszéknek, mint telekkönyvi hatóságnak 1885. febr. 13-án tartott üléséből.
Kiadta:

Dr. Ballus,
kir. törvényszéki jegyző.

1085.

Leggyorsabb és legolcsóbb

személyszállítás

AMERIKÁBA

kétszer hetenként

a brémai kitünő német Lloyd

császári német posta és

gyorsposta gőzöse által

a nm. bécsi cs. kir. helytartóság

által engedélyezett

Socket Mórlecz

főügynöksége közvetítésével

Bécs I., Postgasse Nr. 6.

Minden tudakozódásra azonnal válasz adatik.

Arverési hirdetmény.

Alulírott, mint vagyombukott Kurländer Vilmos csödtömegének gondnoka részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint eme csödtömeghez tartozó s felhívásra be nem folyt avagy csak részben törlesztett kétes jellegű, a csödeleltár 938, 945, 959, 960, 965, 970, 972, 973, 974, 977, 980, 982, 988, 989, 1000, 1001, 1014, 1016, 1024, 1028, 1032, 1035, 1038, 1044, 1045, 1055, 1056, 1059, 1068, 1069, 1070, 1087, 1097, 1100, 1104, 1108, 1111, 1112—1115, 1118—1210, 1215, 1216, 1221, 1232, 1136, 1244, 1245, 1248, 1270, 1276, 1277, 1287 és 1289 tétel számai alatt felvett s együttesen mintegy 1368 frt becsértéket képviselő könyvbeli követelések nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett becsáron alól is eladatni fognak, mégis minden néven rendezendő szavatosság nélkül. Árverezni szándékozzók, eme követelések minőségéről a csödeleltár előzetes betekintése által alulírott tömeggondnoknál maguknak meggyőződést szerezhetnek. Árverési határidőül folyó évi május hó 11. napjának d. e. 9 órája Pécsváradon a városzházba Gyimóthy János bir. végrehajtó közbenjötté mellett tüstézük ki.

Kelt Pécsváradon 1885. május 1.

Drisz Lajos,
tömeggondnok.

2597
1885. végr.,

Arverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Weidinger Ferenc végrehajthatónak Uglyesit Miklós és neje végrehajtást szenvedő elleni 420 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő a nagytófalui 71 sz. telekjegyzőkönyvben felvett I. 2/3 tel-ekre 626 frtban megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1885-ik évi május hó 20-ik napján délelőtt 10 órakor Nagytófaluban a bírói házban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozzók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 62 frt 60 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminisiteri rendelet 18. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattani.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1885. évi mártius hó 13. tartott üléséből
kiadta:

Visy Pál,
kir. törvényszéki jegyző.

1084

Ruha-szövetek

egyedül tartós gyapjuból egy közép nagyságú férfi számára

egy öltönyre	}	jó gyapjuból	4 frt 96 kr.
3-10 métert		jobb	8 " "
számítva.		finom	10 " "
		egész finom	1 " 40 "

Utazó plaid-ek darabja 4—5—8—12 frt. Igen finom öltönyök, nadrágok, felöltők, kabát és esőköpeny-szövetek, borzas, szőr-pokrőcz, katoná, kamgarn, chevrot-szövetek, trikók, női és billard-fedő, peruvien, doszking-szövetek kaphatók

alapított Stikarofszky János 1866-ban.

gyári raktárában Brünben.

Minták, szabómesterek számára mintalapok és 10 frton felül utánvételi megrendelések ingyen küldetnek.

Allandó posztó-raktáram több mint 150,000 frt értékű és magától értetik, hogy nagy üzletben sok 1—5 méter hosszúságú maradék-szövet található, melyeket igen leszállított előállítási áron vagyok kénytelen elárusítani. Minden értelmes ember beláthatja, hogy ily kis maradékokból mintákat küldeni nem lehet, mert akkor belőlök nem maradna s így tiszta szédelges, ha posztó-üzletek maradék-mintákat hirdetnek, mert ily esetekben a posztó minták egyes darabkákból és nem maradékokból származnak s az ily eljárás czéljai igen megfoghatók.

Maradékok, melyek nem tetszenek, kicséréltetnek vagy a pénz visszaküldetnek.

Levelezések elfogadtnak német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.

RUSTON PROCTOR és TARSA

BUDAPEST, Nádor-utca 39-ik és 41-ik szám

ajánlják világhírű és mindenütt a legelső díjakkal kitüntetett

gőzmozgonyokat
fa- és széntüzelésre,
**szalmatüzelő-
gőzmozgonyokat**

gőzcséplőgepeiket
legtökéletesebb szerkezetben
és legújabb
lényeges javításokkal
ellátva,

leszállított áron és a legelfogadhatóbb fizetési feltételek mellett.

Továbbá: járgány-cséplőkészleteit, malmokat, valamint mindennemű gazdasági gépeket s eszközöket.

Arjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

1067

Képviseelő Péccsett:

H a b e r é n y i P á l.

P A C H E R E.

PÉCSETT,

Széchenyi-tér 17-ik számú bazár alatt.

Ajánlja dusan felszerelt

n a g y v á l a s z t é k u r a k t á r à t

a legjobb minőségű női és férfi utazó bőröndökből, utazó kézi táskák és nyakba vető táskákból, Plaid szijakból

utazásra teljesen berendezett kézi táskákból

utazó tükrök, haj, ruha és fogkefékből mindennemű fésűkből, szarv és teknősbéka hajtűkből, divatos melltűk, nyakkendők, tükök és medálionokból, ing és manchett gombokból, női legyezőkből esőernyők és férfi napernyőkből, sétatálcákból, utazó tentatartókból, mindennemű illatszerek és szappanokból, fogpor, fogszappant és szájjavítókból, pomádé és hajolajokból, díszes női kézi kosarokból, szódavizkészítő gépekből, hintaágyakból, zink gyermek kádakból, nagy fürdő és ülő kádakból és gumi labdákból a legjutányosabb gyári árakban.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

PACHER E.

GRAEPEL HUGÓ, Marshall Sons & Co Limited

1066 vezériügynöke BUDAPESTEN, VI. bárány-utca 16. sz. (gyár-utca sarkán)

ajánlja

gőzmozgonyait és cséplőgépeit,

ó r l ó m a l m a i t,

valamint minden egyéb

gazdasági gépeit és eszközeit

jelentékenyen leszállított áron mellett.

A legújabb és kitünően javított Marshall-féle gőzmozgonyok és cséplőgépek a budapesti országos kiállítás nemzetközi csarnokában, a III. csoportban vannak kiállítva.